

**ERIKOISKIELET JA
KÄÄNNÖSTEORIA**

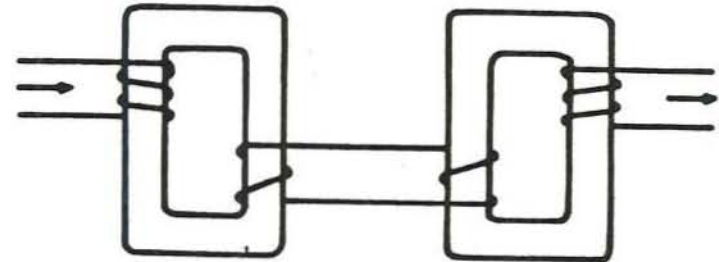
VAKKI-seminaari X. Vöyri 10.-11.2.1990

**FACKSPRÅK OCH
ÖVERSÄTTNINGSTEORI**

VAKKI-seminarium X. Vörå 10.-11.2.1990

**FACHSPRACHEN UND
ÜBERSETZUNGSTHEORIE**

Tagungsbericht

Vaasan korkeakoulu. Kielten laitos
Käännösteorian ja ammattikielten tutkijaryhmä

Vasa högskola. Institutionen för språk
Forskargruppen för översättningsteori och fackspråk

Universität Vaasa. Abteilung für Neuere Sprachen
Studiengruppe für Fachsprachen und
Übersetzungstheorie

Vaasa 1990

Toimittajat / Hrsg.

Antero Niemikorpi - Tuija Pakkala

Osoite / Adresse:

Vaasan korkeakoulu
Kielten laitos
Raastuvankatu 31
SF-65100 VAASA

ISBN 951-683-356-X
ISSN 0783-0580

ALKUSANAT

Kymmenes ammattikielten ja käännösteorian seminaari Vöyrillä 10.-11.2.1990 oli aiempia laajempi ja kansainvälisempi niin luennoitsijoiden kuin osallistujien sakin puolesta. Kutsuttuina luennoitsijoina olivat Rosemarie Gläser Leipzigista, Walther von Hahn Hampurista, Peter Newmark Surreysta ja Bengt Sigurd Lundista. Monipuolisesti lähinnä käännösteorian, erikoiskielten ja terminologian ongelmiin keskittyneitä esitelmiä kuunteli noin 70 osanottajaa. Erityisesti uutena työmuotona mukana olleissa workshop-esitelmissä, joista osa on tässä julkaisussa omana osastonaan, käsiteltiin myös muita aihepiirejä.

FÖRORD

Tionde seminariet kring temat fackspråk och översättningsteori ordnades i Vörå 10.-11.2.1990. Jubileumsseminariet var både större och mer internationellt präglad än de tidigare seminarierna. Detta gäller såväl föreläsare som deltagare. Inbjudna föreläsare var Rosemarie Gläser från Leipzig, Walther von Hahn från Hamburg, Peter Newmark från Surrey och Bengt Sigurd från Lund. De mångsidiga föredragen var främst koncentrerade på översättningsteori, fackspråk och terminologi, men inom ramen för den nya arbetsformen, workshop, behandlades även andra ämnesområden. En del av dessa föredrag återfinns i denna publikation.

VORWORT

Vom 10. bis zum 11. Februar 1990 fand in Vöyri das X. Seminar der Studien-gruppe für Übersetzungstheorie und Fachsprachen statt. Gegenüber früheren Seminaren war dieses Jubiläumsseminar sowohl hinsichtlich der Vortragenden als auch der Teilnehmer breiter und internationaler. Aus dem Ausland kamen als eingeladene Referenten Rosemarie Gläser (Leipzig), Walther von Hahn (Hamburg), Peter Newmark (Surrey) und Bengt Sigurd (Lund). Insgesamt nahmen 70 Interessierte am Seminar teil und diskutierten Vorträge zu Problemen der Übersetzungstheorie, der Fachsprachen und der Terminologie. Eine neue Arbeitsform des Seminars bildeten diesmal Vorträge in workshops, von denen ein Teil in dem vorliegenden Band unter einer eigenen Rubrik veröffentlicht wird.

Vaasassa, 30. toukokuuta 1990

Vaasan korkeakoulun käännösteorian ja ammattikielten tutkijaryhmä (VAKKI)

Antero Niemikorpi

Tuija Pakkala

Die untenstehende Tabelle vermittelt einen Überblick über die in den hier veröffentlichten Aufsätzen behandelten Aspekte der Übersetzungstheorie bzw. Erforschung der Fachsprachen.

	Übersetzungstheorie										
	Fachsprachen	Terminologie	Textlinguistik	Finnisch	Schwedisch	Dänisch	Englisch	Deutsch	Russisch	Französisch	Italienisch
Forsgren, T.	x			x	x						
Gläser, R-M.		x					x				
Grottenborg, H.	x	x				x					x
Grönholm, M.		x		x							
Hiirikoski, J.	x		x	x			x				
Ingo, R.	x			x							
Koiranen, S.		x			x						
Koskela, M.			x		x						
Laurén, C.		x	x		x						
Munsberg, K.		x						x			
Nikula, H.	x							x			
Nordman, M.		x			x						
Nylander-Tuominen S-L.	x			x						x	
Porter, G.							x				
Sigurd, B.	x				x		x	x	x		
Skog-Södersved M.								x			
Thomsen, K. T.	x	x				x		x			
Tommola, H.	x								x		
Westerlund, A.		x	x	x	x						

SISÄLTÖ - INNEHÅLL - INHALT

Alkusanat - Förord - Vorwort	3
Esitelmät - Föredrag - Vorträge	
<i>Tuuli Forsgren:</i> Bestämmer bestämningarna besvären vid finsk-svensk översättning?	7
<i>Rosemarie Gläser:</i> Aesthetic features of LSP (ESP) texts	17
<i>Helle Grottenborg:</i> Translation of legal terms	31
<i>Maija Grönholm:</i> Mainosotsikoiden tehokeinoista ja viittaussuhdemekanismeista	40
<i>Juhani Hiirikoski:</i> The principles of "animated first" vs. "theme first" in Finnish novels and subtitles	52
<i>Rune Ingo:</i> Miten vapaa on "vapaa käänös"?	64
<i>Christer Laurén:</i> Språkets konservatism vid termlån	78
<i>Klaus Munsberg:</i> Fachsprachenforschung und Diskursanalyse: Wie faßt das methodisch zusammen?	92
<i>Henrik Nikula:</i> Die Übersetzung von Gedichten als linguistisches Problem	102
<i>Marianne Nordman:</i> Minilekter - ett försök till språklig relationsbestämning	114
<i>Sirkka-Liisa Nylander-Tuominen:</i> Mirkka Rekolan, Väinö Kirstinän, Kari Aronpuro ja Eeva-Liisa Mannerin runojen ranskannoksia	127

<i>Gerald Porter:</i> From special language to mother tongue: Aspects of the influence of pidgins and creoles on modern English	139
<i>Bengt Sigurd:</i> The potentials of Swetra and some other computerized translation systems	151
<i>K. T. Thomsen:</i> Wortbildung und Übersetzung: Beschreibung des Wortbildungsteils eines fachsprachlichen Forschungsprojekts an der Wirtschaftsuniversität Kopenhagen	158
<i>Hannu Tommola:</i> From "ReReRe" (Recker's regular relationships) to "complex" translating	169
<i>Anneli Westerlund:</i> Om adb-terminologin	180
Workshop-esitelmät - Workshops	
<i>Sirpa Koiranen:</i> What are the verbalized roles of music? On the pragmatics of speech about musical discourses	189
<i>Merja Koskela:</i> Definition av tema och rema - ett forskningsproblem	202
<i>Mariann Skog-Södersved:</i> Phraseologismen in Leitartikeln - Erste Überlegungen zur okkasionellen Modifikation der Phraseologismen	209

BESTÄMMER BESTÄMNINGARNA BESVÄREN VID FINSK-SVENSK ÖVERSÄTTNING?

Tuuli Forsgren
Institutionen för finska, Umeå universitet

This article presents a part of a Finnish-Swedish contrastive corpus-based investigation into the Finnish attributive genitives (subjective and objective) of verbal nouns in -minen and the influence of these two kinds of attributes upon the Swedish translations of the verbal noun in question. The attributive objective genitive seems to promote the translation of the verbal noun into an infinitive (51,1 %). The attributive subjective genitive renders more varieties in the distribution of the translations of the verbal nouns, but 39,3 % of the translations are finite forms of the verb.

1. Inledning

I denna artikel ämnar jag presentera det första delresultatet av en undersökning, som avser att ge en bild av antalet bestämmningar till verbalnomina på -minen resp. ptc attr i finskan. Dessutom undersöker jag svenska översättningsmotsvarigheter till finska verbalnomina på -minen, där finskan har subjektivt respektive objektivt genitivattribut som bestämmning. I samband med tabellerna ges exempel ur materialet.

Det är bl.a. finskans preferens för framförställda (=vänsterställda) bestämmningar i kontrast till svenskans preferens för efterställda (=högerställda) sådana, som kan förorsaka svårigheter vid översättning av nominalfraser. Nedanstående exempel visar ganska tydligt skillnaderna i finskt respektive svenskt strukturmönster på denna punkt.

Markeringarna gäller för de finska satsernas strukturlösning. I den svenska satsen är det översättningsmotsvarigheterna som är understrukna, här utan närmare angivelse av hur den svenska lösningen i detalj ut-